

4. óra

ÉSZLELÉSI CSATORNÁK

CÉL: minél hatékonyabb tanulási stílus kialakítása (elsősorban szövegek megtanulására vonatkozóan).

Eszközök:

- Egy nagyméretű, színes kép.
- Különböző, kisméretű tárgyak.
- A MODALITÁS KÉRDŐÍV kinyomtatva (a tanulói létszámnak megfelelő példányszámban).
- Az ÉSZLELÉSI TÍPUSOK kinyomtatva, több példányban.

1. Ráhangolás (10 perc)

A háromféle észlelési út megéreztetése, három játékon keresztül:

- vizuális játék – kép felmutatása, mire emlékszel?
- auditív játék – csukott szem, milyen hangokat hallottál?
- kinezetikus játék – kendővel letakart tárgy megtapogatása, kitalálni, mi az.

Magyarázd el a következőket az osztályodnak:

Az emberek különböznek az észlelési csatornák (modalitások) használatában. Bár mindegyik modalitás egyszerre vesz részt az észlelésben, mindenki preferál egy-egy csatornát. Ez azzal jár együtt, hogy az illető a számára így érkező információkat jegyzi meg könnyebben: látás, hallás vagy testi érzések és mozgás útján.

Mondjatok példákat minden egyes csatornán történő tanulásra! Például:

- látás útján tanulás – diavetítés, filmnézés, helyek, arcok, tárgyak felismerése és azonosítása, ábrák, grafikonok, statisztikák értelmezése, képzelet működése.
- hallás útján tanulás – tanári magyarázat, előadás, zene, ének, vers, szöveg megértése, felismerése, elsajátítása.
- mozgás és tapintás útján – tér- és formaérzékelés, minden sportmozgás, kerti munkák, barkácsolás, szerelés, fizikai és kémiai kísérletezés.

2. Teszt kitöltése (15 perc)

Mindenki töltsse ki a MODALITÁS KÉRDŐÍVET, majd számolja ki, melyik modalitás milyen mértékben hasznos számára (ha a tanár is megteszi ezt, az segíti a diákok bevonódását).

3. Megbeszélés (20 perc)

Ne feledd, ez az óra legfontosabb része!

Oszd meg az osztállyal az egyes észlelési típusokhoz tartozó meghatározásokat és tanácsokat. Azoknak, akik szeretnék, adj „ajándékba” egy-egy példányt az ÉSZLELÉSI TÍPUSOK című lapból!

MODALITÁS KÉRDŐÍV¹

Pontozd 0-3-ig, mennyire jellemző rád az adott állítás!

0 = egyáltalán nem 3 = teljesen igaz

Jobban emlékszem a mondanivalójára, ha látom a beszélőt.	...	V
Vonzanak a rikító színek.	...	V
Szívesen hallgatok felolvasást.	...	A
Nehezemre esik néhány percnél tovább egy helyben maradni.	...	K
Álmodozásnak tűnik, amikor próbálok valamiről képet alkotni magamban.	...	V
Könnyebben emlékszem, ha hallhatóan kimondom a megjegyezni valót.	...	A
Úgy tudok megjegyezni valamit, ha újra és újra elismétlem magamban.	...	A
Sokat segítenek nekem az ábrák, képek, grafikonok.	...	V
Az eseménydús könyveket olvasom szívesen.	...	K
A testem valamelyik része majdnem mindig mozgásban van.	...	K
Az, hogy hangosan kimondok egy problémát, segít a megoldásban.	...	A
Szeretek kisebb tárgyakkal játszani, amikor figyelek, tanulok.	...	K
A grafikonokat, ábrákat nehezen tudom megérteni.	...	A
Sokkal jobban megértek valamit, ha felrajzolják, felírják nekem.	...	V
Ha beszélek, erőteljesen gesztikulálok.	...	K

KIÉRTÉKELÉS

Számold össze, hány pont gyűlt össze az egyes betűk mellé!

V (vizuális) =

A (auditív) =

K (kinesztétikus) =

Legjellemzőbb rám:

Kevésbé jellemző rám:

Nem jellemző rám:

¹ Gyarmathy Éva (2007)

ÉSZLELÉSI TÍPUSOK

VIZUÁLIS TÍPUS: a látással szerzett információkat részesíti előnyben, így tudja legkönnyebben megérteni az információkat. Könnyebben megjegyzi például, hogyan néz ki egy szoba, de kevésbé szokott emlékezni egy beszélgetés részleteire. Sokkal könnyebben emlékszik az emberek arcára, mint a nevére. Ez a leggyakoribb típus (főleg diszlexiások között).

Tanácsok a hatékony tanuláshoz:

- Gondolkodj el a tananyaghoz kapcsolódó **képekről**, **ábrákról**, **grafikonokról** – próbáld ezeket értelmezni.
- Könnyebb megjegyezned egy anyagrészt, ha kiemeled, jól láthatóvá teszed a lényegét (**aláhúzások**, **szövegkiemelő**, különböző **színek** használata).
- Megteheted ezt a könyvben is (ha az a sajátod) és a füzetben is (az órai vázlattal vagy saját vázlat készítésekor).
- Készíts **gondolattérképet** a tananyagról (egy témazáró dolgozat előtt mindenképp).
- Mindig úgy fejezd be a tanulást, hogy a **lényegét újból** áttekinted.
- Keress az **interneten** a tananyaghoz kapcsolódó képeket és érdekességeket.

AUDITÍV TÍPUS: szívesen támaszkodik a hallás útján szerzett információkra, ezekre emlékszik legjobban. Szépen fejezi ki magát, beszédes, gyorsan tanul nyelveket. Jól tud felolvasni, szokott hangosan gondolkodni. Szereti a zenét, könnyen emlékszik dallamokra, versekre, beszélgetésekre. Az új ismerősnek inkább a nevére, mint az arcára tud visszaemlékezni.

Tanácsok a hatékony tanuláshoz:

- Ha az **órán figyelsz** és megérted az anyagot, otthon már csak minimális ismételésre van szükséged.
- **Hangosan** tanulj: olvasd fel, mondd fel magadnak (vagy másnak) a tanulnivalót, beszélgess róla a többiekkel.
- Ha nehezedre esik az olvasás, kérj meg valakit, hogy olvassa fel neked a tananyagot.
- Ha a tanár beleegyezik, **magnóra** veheted az órai magyarázatot, így otthon újra meghallgathatod.

KINESZTETIKUS TÍPUS: tapintás, mozgás és mindenféle manipuláció (kézzel végzett tevékenység) által tud jól tanulni. Szereti a fizikai tevékenységeket, a kézműveskedést és a kézzel végezhető munkát. Egy új szerkezetet inkább kivesz a dobozból és kipróbálja, mint hogy elolvassa a használati utasítást. Nem szeret egy helyben ülni és hosszú magyarázatokat hallgatni.

Tanácsok a hatékony tanuláshoz:

- Segíthet a tanulásban, ha közben **mozogsz** – például sétálsz, babrálsz valamivel vagy a felolvasott szöveget kézmozdulatokkal kíséred (gesztikulálsz).
- Sokat **írd**, **rajzolj**, **beszélj**, **mutogass** a tananyaggal kapcsolatban. Jobban megjegyzed azt, amit leírsz vagy lerajzolsz (a kézmozgás által) vagy amit kimondasz (a beszédmozgás által).
- Sokszor **válts testhelyzetet** tanulás közben, iktass be mozgásos szüneteket.